

Sıra № 176

1932

BARUT İNHİSAR İDARESİ BÜTÇESİ

Barut İnhisar idaresi 1932 senesi Bütçesi hakkında 1/356 numaralı kanun lâyihası ve Bütçe encümeni mazbatası

T. C.
Başvekâlet
Muamelât müdürlüğü
Sayı: 6/1277

5 - V - 1932

T. B. M. M. Yüksek Reisliğine

Gümrük ve inhisarlar vekâletine merbut Tütün, ispiro ve ispirotolu içkiler, tuz, barut ve mevaddı infilâkiye idarelerinin 1932 malî senesine ait yeniden tertip olunan ve İcra Vekilleri Heyetinin 1-V-1932 tarihli içtimamında Büyük Millet Meclisine arzı kararlaştırılan bütçeleri kanun lâyihaları ile birlikte leffen takdim kılınmıştır.

Muktazasının ifasına müsaade buyurulmasını rica ederim efendim.

Başvekâlet vekili
Dr. Refik

Esbabı mucibe lâyihası

Barut ve mevaddı infilâkiye fişek ve av malzemesi ve saçması inhisarları anonim şirketlerinin muamelâtına 1 kânunusani 1932 tarihinde Devletçe görülen lüzum üzerine vaziyet edilmiş ve teşkil edilen idare muvakkate ile, aynı tarihte bu inhisarlar işletilmiye başlanmıştır.

İnhisarların şirketler zamanındaki muamelâtı göz önünde bulundurularak beş aylık tecrübeyle istinaden mevzubahs inhisarların matlup şekilde işletilmesini temin edebilmek üzere muvakkat idarece hakikî ihtiyaçlara göre tanzim edilmiş olan (1932) masraf ve varidat bütçeleri takdim kılınmıştır.

Tanzim olunan masraf bütçesinde, 1931 senesi beş aylık bütçesine nazaran muhtelif fasıllarda ceman yekûn (81 056) lira kadar bir fazlalık müşahade edilmektedir.

Bu fazlalık, ilk beş aylık bütçenin ihzarında bilhassa fabrika ve taşra teşkilâtının tetkikine imkân bulunamamış olması hasebile tahminatın hakikî ihtiyaçlara göre tesbit edilememiş olmasından tevellüt etmektedir.

Varidat bütçesinin tahmininde şirketlerin 1930 - 1931 senesinde vaki satışları ve vaziyeti hazırai iktisadiye göz önünde bulundurularak bir senesi kâmile zarfında:

Barut ve mevaddı infilâkiyeden	300	ton
Revolver fişeklerinden	8 000 000	adet
Av kovanlarından	4 000 000	adet
Av saçmasından	250	ton

Satılacağı tahmin edilmiş ve mevaddı mezkûrenin teferruatı ile beraber şirketler zamanında Maliye vekâletince kabul edilmiş olan satış fiyatları üzerinden tutarı varidat tahminine esas ittihaz olunmuş ve bundan mütedavil sermayeden vaki olacak sarfiyat düşüldükten sonra mütebakisi varidat olarak dercedilmiştir.

Bütçe encümeni mazbatası

T. B. M. M.

Bütçe encümeni

M. No. 127

Esas No. 1/241, 356

22 - V - 1932

Yüksek Reisliğe

Başvekâletin 29 - II - 1932 tarih ve 6/434 numaralı tezkeresile varit olup encümenimize havale buyurulan Barut ve mevaddı infilâkiye ve fişek ve av malzemesi ve av sağması inhisarları muvakkat idaresinin 1932 malî senesi bütçe kanun lâyihasile bilâhare Başvekâletin 5 - V - 1932 tarih ve 6/1277 numaralı tezkeresile gelen ve evvelki kanun lâyihasının merbutatının bazı aksamının tadiline dair olan kanun lâyihası Gümrük ve inhisarlar vekili Ali Rana Bey hazır olduğu halde tetkik ve müzakere olundu.

Son teklife nazaran bütçenin masarif yekûnu 315 334 liraya ve varidat yekûnu tahminatı 846 501 liraya baliğ olmaktadır. Muvakkat işletme idaresinin 1 - I - 1932 tarihinde devren işe başladığı göz önünde tutularak yapılan tetkikat neticesinde bütçenin masraf kısmı 318 021 lira olarka tesbit edilmiş ve varidat tahminatının yekûnu 1929 senesindenberi satışlarda görülen tenakusun derecesi tetkik edilerek 829 501 liraya tenzil edilmiştir. Muvakkat idare memur ve müstahdemlerinden fabrika ve depolarda müstahdem olanların maruz buldukları kazalara karşı bir an evvel sigorta edilmelerindeki lüzum ve ehemmiyet derpiş edilerek şimdilik en ziyade kazaya maruz bulunan memur ve müstahdemlerin idarece sigorta edilmeleri için beşinci faslın beşinci maddesi yekûnu 3 000 liraya hâlâğ edilmiş ve gelecek malî sene bütçe lâyihasının hini tanziminde amelenin de sigorta edilmelerini temin edecek surette ihtiyaç nisbetinde bu fasla tahsisat vazedilebilmek için muvakkat işletme idaresinin fabrika ve depolarında kazaya maruz memur ve müstahdemlerle amelenin ne gibi şerait altında sigorta edileceklerinin idarece tetkikile hakikî ihtiyacın tesbiti ve ona göre teklifat yapılması muvafık olacağı mütalea edilmiştir.

Bütçe kanun lâyihası maddelerde yapılan bazı tadilâtla kabul edilmiş ve dördüncü madde ile kabul olunan 500 000 liralık mütedavil sermayenin satış hasılatından peyderpey temin edilmesi zamana mütevakkiif olduğundan görülecek acil zaruretler üzerine muvakkat işletme idaresi tarafından müddeti bir seneyi tecaviiz etmemek üzere 250 000 liraya kadar istikraz aktine mezuniyeti mutazammın bir madde ilâve edilmiştir.

Encümenimizce maruz tadilât dairesinde hazırlanan kanun lâyihası Yüksek heyetin tasvibine arz olunur.

Reis	Rs. V.	Bu M. M.	Kâtip		
Gümüştane	Konya	Erzurum	Tokat	Konya	Aksaray
H. Fehmi	K. Hüsnü	Aziz	Süreyya	K. Zaim	A. Süreyya
Çorum	Elâziz	Isparta	Kayseri	Kırklareli	Sivas
Mustafa	H. Tahsin	Mükerrem	A. Hilmi	M. Nahit	Rasim
Sivas	Yozgat				
M. Remzi	S. Sırrı				

Barut ve mevaddı infilâkiye ve fişek ve av mühimmatı ve av saçması İnhisarları işletme muvakkat idaresinin 1932 malî senesi bütçe kanunu lâiyhası

HÜKÜMETİN TEKLİFİ

MADDE 1 — Barut ve mevaddı infilâkiye ve fişek ve av mühimmatı ve av saçması inhisarları işletme muvakkat idaresinin 1932 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 315 334 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede mezkûr inhisarların 1932 senesi malî varidatı merbut (B) cetvelinde gösterildiği üzere 846 501 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — İdarenin merkez ve taşra memur ve müstahdemleri kadrosile idareye merbut Küçükyozgat barut ve mevaddı infilâkiye ve Silâhtarağa fişek ve av saçması fabrikalarında istihdam olunan memur ve müstahdemler kadroları merbut 1, 2 ve 3 numaralı cetvelerde gösterilmiştir.

MADDE 4 — Birinci maddede mezkûr inhisarlara ait fabrikalara muktazi mevaddı iptidaiye ve müstehleke bedelleri, amele ücreti, fabrikalarda imâl edilmeyecek ve hariçten celbedilecek mamûl inhisar maddeleri esmanı, iptidaî ve mamûl maddelerin gümrük resimleri, nakliye ve sigorta masrafları, alefûmum emtia sigorta bedelleri, fabrikaların tayini madde edilmeyecek umumî masrafları, tamirat ve bakım masrafları, av saçması imal ücreti, fabrikalar amelesi iş elbiseleri, satış aidatı ve sair bu kabîl bütçeye dahil olmıyan işletme masraflarının tedvir ve tesviyesi için 500 000 liralık mütedavil sermaye kabul olunacaktır. İşbu mütedavil sermaye satış hasılatile temin olunmaktadır.

MADDE 5 — Gümrük ve inhisarlar vekâletince tasvip edilecek teminat mukabilinde kredi ile satış yapılabilir.

BÜTÇE ENCÜMENİNİN TADİLİ

MADDE 1 — Barut ve mevaddı infilâkiye ve fişek ve av mühimmatı ve av saçması inhisarları işletme muvakkat idaresinin 1932 malî senesi masrafları için merbut (A) işaretli cetvelde gösterildiği üzere 318 021 lira tahsisat verilmiştir.

MADDE 2 — Birinci maddede mezkûr inhisarları işletme muvakkat idaresinin 1932 malî senesi varidatı merbut (B) cetvelinde gösterildiği üzere 829 501 lira tahmin edilmiştir.

MADDE 3 — Muvakkat işletme idaresinin merkez ve taşra memur ve müstahdemlerle idareye merbut fabrikalarda istihdam olunan memur ve müstahdemler kadroları merbut (C) cetvelinde gösterilmiştir.

MADDE 4 — Birinci maddede mezkûr inhisarlara ait fabrikalara muktazi mevaddı iptidaiye ve müstehleke bedelleri, amele ücretleri, fabrikalarda imal edilmeyecek ve hariçten celbedilecek mamul inhisar maddeleri esmanı, iptidaî ve mamul maddelerin gümrük resimleri, nakliye ve sigorta masrafları, alefûmum emtia sigorta bedelleri, fabrikaların tamirat ve bakım masrafları, av saçması imal ücreti, fabrikalar amelesi iş elbiseleri, satış aidatı ve sair bütçeye dahil olmıyan işletme masraflarının tesviyesi için 500 000 liralık mütedavil sermaye kabul olunmuştur. İşbu mütedavil sermaye satış hasılatile temin olunur.

MADDE 5 — Esasları Gümrük ve inhisarlar vekâletince tasvip edilecek teminat mukabilinde kredi ile satış yapılabilir.

MADDE 6 — Masarifi muhakeme ve 1918 numaralı kanun mucibince muhbir ve müsadirlere verilecek ikramiyeler tahsisatı kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek mebalîğ için muhasebei umumiye kanununun 48 inci maddesi cereyan eder.

MADDE 7 — İşbu inhisarlar tarafından bayilere verilecek beyiye tezkerelerinden senevî, birinci sınıf vilâyet merkezlerinde 3 ve alelûmum kaza ve nahiyelerde birer lira istifa olunur.

MADDE 8 — Bu kanun 1 haziran 1932 tarihinden muteberdir.

MADDE 9 — Bu kanunun hükmünün icrasına Gümrük ve inhisarlar vekili mezundur.

1 - V - 1932

Bş. V.	Ad. V.	M. M. V.
İsmet	Yusuf Kemal	Zekâî
Da. V.	Ha. V. V.	Mal. V.
Ş. Kaya	Ş. Kaya	M. Abdülhalik
Mf. V.	Na. V.	İk. V.
Esat	Hilmi	M. Şeref
S. İ. M. V. V.		
M. Abdülhalik		

MADDE 6 — Dördüncü madde ile verilmiş bulunan 500 000 liralık mütedavil sermayeden maada mezkûr maddede sayılan hizmetlerin ifası için lüzum görüldüğü takdirde Gümrük ve inhisarlar vekâletinin tensibi ile muvakkat işletme idaresi ayrıca 250 000 liraya kadar ve müddeti bir seneyi tecaviüz etmiyen kısa vadeli istikraz ve avanslar aktine, kredi ve hesabı cariler açtırmağa ve Maliye vekâleti de bunlara kefalet etmeğe mezdurlar.

MADDE 7 — Mahkeme masrafı ve 1918 numaralı kanun mucibince muhbir ve musadirlere verilecek olan ikramiyeler tahsisatı olarak bütçeye mevzu tahsisatlar kâfi gelmediği takdirde ilâveten sarfına lüzum görülecek mebalîğ için muhasebei umumiye kanununun 48 inci maddesi hükmü cereyan eyler.

MADDE 8 — Muvakkat işletme idaresi tarafından bayilere verilecek beyiye tezkerelerinden senevî, birinci sınıf vilâyet merkezlerinde üç ve alelûmum kaza ve nahiyelerde birer lira istifa olunur.

MADDE 9 — Bu kanun 1 haziran 1932 tarihinden muteberdir .

MADDE 10 — Bu kanunun hükümlerini icraya Maliye, Gümrük ve İnhisarlar vekili memurdur.

A - CETVELİ

Fasıl	Madde	muhasasatın nev'i	1932 senesi için	
			Hükümetçe talep edilen	Encümence kabul edilen
1		Merkez ve taşra memur ve müstahdemleri ücretleri		
	1	Umumî müdür	5 400	6 000
	2	Murakip ve kalemi	5 400	4 680
	3	Merkez memur ve müstahdemleri	42 660	41 520
	4	Taşra memur ve müstahdemleri	44 760	43 560
		Fasıl yekûnu	98 220	95 760
2		Farikalar daimî ve muvakkat memur ve müstahdemleri ücretleri		
	1	Barut ve mevaddı infulâkiye fabrikaları	63 993	63 993
	2	Fişek fabrikası	43 218	43 218
		Fasıl yekûnu	107 211	107 211
3		Harcırah ve tazminat		
	1	Memur ve müfettişler harcırahı	6 000	6 000
	2	ecnebi memurlar avdet harcırahı	4 000	4 000
	3	ecnebi memurlar tazminatı	1	1
		Fasıl yekûnu	10 001	10 001
4		İdare masrafları		
	1	Kiralar	8 500	8 500
	2	Mahkeme masrafları	500	500
	3	Üretli muhabere ve mükâleme	1 000	1 000
	4	Akçe nakliyesi	2 000	2 000
	5	İstikraz faizi	6 000	6 000
	6	kırtasiye ve matbu evrak	2 500	2 500
	7	Demirbaş eşya ve levazım	1 800	800
	8	Depoların muhafızları melbusatı ve köpeklerin iâşesi	1 500	1 500
	9	Tenvir ve teshin	2 500	2 500
	10	Mebani tesisat ve mobilye sigortası	5 800	5 800
	11	Zonguldak deposu inşaat ve tamirat masrafı	20 000	20 000
	12	Vergiler	1 500	1 500
	13	Mütenevvi masarif	2 000	2 000
		Fasıl yekûnu	55 600	54 600

Fasıl	Madde	Muhassasatın nev'i	1932 senesi için	
			Hükûmetçe talep edilen	Encümençe kabul edilen
5		Fabrikalar idare masarifi		
1		Fabrikalar muhafızı melbusatı ve bekeci köpeklerin iagesi	500	500
2		Fabrikaların noksan tesisatı	37 300	37 300
3		Fabrikalar büyük idame ve muhafaza ihtiyat sermayesi	1	1
4		Ecnebi mütehassısların kazaya karşı sigortaları	1 500	1 500
5		Fabrikalar müstahdemini sairesinin kazaya karşı sigortaları	1	3 000
		Fasıl yekûnu	39 302	42 301
6		1918 numaralı kanun mucibince muhbir ve müsadirlerle verilecek ikramiye	5 000	5 000
7		1715 numaralı kanunun 8 inci maddesi mucibince Cümhuriyet merkez bankasına verilecek itfa karşılığı	0	3 148
		UMUMÎ YEKÛN	315 334	318 021

B - CETVELİ

Fasıl	Madde	Varidatın nev'i	1932 senesi için	
			Hükûmetçe tahmin edilen	Encümence tahmin edilen
1		Barut ve mevaddı infilâkiye ve teferruatı	428 500	428 500
2		Revolver fişegi ve av mühimmatı ve teferruatı	321 500	321 500
3		Av saçması	89 500	72 500
4		Şenlik fişegi	4 000	4 000
5		Muhtelif varidat	3 000	3 000
6		Kaçak hasılâtı	1	1
UMUMİ YEKÜN			846 501	829 501

C - CETVELİ

Memuriyetin nevi	Adet	Ücret
<i>İDAREİ MERKEZİYE</i>		
Umum müdür	1	500
<i>Murakabe heyeti</i>		
Mürakıp	1	300
Tetkik memuru	1	90
<i>Teftiş heyeti</i>		
Müfettiş	1	200
»	1	175
»	1	150
»	1	125
<i>Doğrudan müdüriyete merbut memurlar</i>		
Avukat müşavir	1	125
Kâtip daktilo	1	100
Daktilo	1	60
Memurin ve levazım memuru	1	100
Evrak ve dosya	»	125
<i>Muhasebe</i>		
Müdür	1	300
Muhasibi mesul	1	150
Kâtip	1	150
»	1	125
»	1	100
Kâtip ve veznedar	1	125
<i>Ticaret kısmı</i>		
Müdür	1	250
Kâtip	1	150
»	1	125
»	1	100
»	1	90
Sigorta kâtibi	1	100
Gümrük ve sevk memuru	1	125
» » » » muavini	1	90
Av saçması memuru	1	125
<i>Müstahdemin</i>		
Telefoncu	1	45
Takibat tahsilât ve dahilî hizmet memurları	2	75

Memuriyetin nevi	Adet	Ücret
TAŞRA MEMURLARI		
<i>Depolar</i>		
Depo memuru	5	120
» »	6	100
» »	7	80
» kâatibi	2	75
» mubassırı	2	60
Depo bekçisi	5	50
» »	8	45
» »	10	40
» »	16	35
» »	1	30

KÜÇÜK YOZGAT FABRİKALARI

Memurin ve müstahdemini ecnebiye

Müdür	1	850
Muhasebeci [Üç ay istihdam olunacaktır]	1	275
Kimyager	1	425
Ustabaşı	1	500
»	1	311
»	1	260
»	1	166
» [Üç ay istihdam olunacaktır]	2	144

Türk memurin ve müstahdemini

Muhasebeci	1	250
Ayniyat muhasibi	1	225
Tabip	1	150
Hasta bakıcı	1	125
Mağaza memuru	1	160
Muhasebe kâatibi	1	150
» »	1	100
Kimyager	1	250
Ustabaşı muavini	5	166
Atelye şefi	1	225
Traktör şefi	1	135
Bekçibaşı	1	80

SİLÂHDARAĞA FIŞEK FABRİKASI

Ecnebi memurlar

İmalât şefi	1	616,5
Ustabaşı	2	400
»	2	385

Memuriyetin nevi	Adet	Ücret
<i>Memurin ve müstahdemini saire</i>		
Muhasebeci	1	150
Muhasebe kâtibi	1	100
Mağaza memuru	1	75
» » muavini	1	50
Bekçi	3	50
Kapıcı	1	50
Baş makinist	1	125
Makinist	1	90
Mütchassis' usta	5	125